

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ SARIZ BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	13

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Tahsilat Oranı Düşük Gelirler	57
Tablo 9: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı .	59

KISALTMALAR

KDV	: Katma Değer Vergisi
BVAS	: Birleşik Veri Aktarım Sistemi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İktisadi Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması
2. İdarece Katma Değer Vergisi Dâhil Olarak Tahsil Edilen Mal ve Hizmet Bedellerinin Tamamının İdarenin Faaliyet Gelirlerine Kaydedilmesi
3. Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Olan Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülüklerin İzlenmesinde Mevzuata Uygun Hesapların Kullanılmaması
4. Kıdem Tazminatı Ödemelerinin ve Karşılıklarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi
5. Banka Hesabı İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uygun Olmayan Hususların Bulunması
6. Taşınmaz Kayıt ve Yönetiminin İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygun Olarak Yürütülmemesi
7. Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Amortisman Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması
8. Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi
9. Taşınır Yönetim Hesabının Düzenlenmemesi
10. İlk Madde ve Malzeme Alımlarının Doğrudan Giderleştirilmesi
11. Açılış Kaydı İşlemlerinde Mevzuata Uygun Olmayan Uygulamaların Olması
12. Enflasyon Düzeltmesi İşlemlerinin Hatalı Yapılması
13. Banka Kredi İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uygun Olmayan Uygulamaların Olması

B. Diğer Bulgular

1. Muhasebe Kayıtlarında Geriye Dönük İşlemler Yapılması
2. Mali Tabloların İdarenin İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

3. Belediye Kanunu Gereğince Zorunlu Olan Denetim Komisyonunun Oluşturulmaması
4. Faaliyet Raporlarının İçerik Olarak Mevzuata Uygun Hazırlanmaması
5. Performans Programının Hazırlanmamış Olması
6. Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliğı Hükümlerine Uyulmaması
7. Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında Kayıtlı Belediye Alacaklarının Tahsil Edilememesi
8. Gelir Kalemlerinden Bazılarının Tahakkuk Tahsilat Oranının Düşük Seviyede Gerçekleşmesi
9. Kamu İhale Kurulunun Yazılı İzni Olmadan Doğrudan Temin Limitinin Aşılması
10. şirket Personeli Dâhil Yıllık Toplam Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Mahalli idareler" başlıklı 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Sarız Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı olan 5216 ve 5393 sayılı Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin görev ve sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları,

sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları” başlıklı 15'inci maddesinde, belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Sarız Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 12 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Kırsal Hizmetler Müdürlüğü, Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Amirliği birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü

takdirde, beldenin nüfus sayısına göre 1 adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 7 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Kırsal Hizmetler Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğüdür. Başkana bağlı, memurlar arasından atanan 1 adet başkan yardımcısı bulunurken meclis üyeleri arasından görevlendirilen 1 adet başkan yardımcısı bulunmaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. 31.12.2024 tarihi itibarıyla çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	56	12
Sözleşmeli Personel		1
Kadrolu İşçi	28	1
Geçici İşçi		
Toplam	84	14
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		43

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Sarız Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Belediyenin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılda Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen/ Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	8.858.000,00	7.561.000,00/ 0,00	16.419.000,00	16.283.865,21	135.134,79	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	1.480.000,00	0,00/ 85.000,00	1.395.000,00	1.352.889,22	42.110,78	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	38.962.000,00	2.000.000,00/ 8.647.000,00	32.315.000,00	31.659.685,46	655.314,54	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	130.000,00	0,00/ 120.000,00	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	456.000,00	0,00/ 456.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	2.084.000,00	0,00/ 1.468.000,00	616.000,00	578.380,67	37.619,33	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	9.020.000,00	10.215.000,00/ 0,00	19.235.000,00	19.231.454,16	3.545,84	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	4.010.000,00	0,00/ 4.000.000,00	10.000,00	0,00	10.000,00	0,00
Toplam		0,00	65.000.000,00	19.776.000,00/ 14.776.000,00	70.000.000,00	69.106.274,72	893.725,28	0,00

Belediyenin 2024 mali yılı bütçesi ile 65.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, yıl içinde eklenen 5.000.000,00 TL ödenekle birlikte 2024 yılı ödenek toplamı 70.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 69.106.274,72 TL bütçe gideri yapılmış, kalan 893.725,28 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	2.988.000,00	1.311.281,14	0,00	1.311.281,14	43,88
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.616.000,00	688.127,05	2.000,00	686.127,05	42,46
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	9.654.000,00	251.187,02	0,00	251.187,02	2,60
05- Diğer Gelirler	44.788.000,00	73.629.723,34	0,00	73.629.723,34	164,40
06- Sermaye Gelirleri	10.954.000,00	23.786,08	0,00	23.786,08	0,22
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	70.000.000,00	75.904.104,63	2.000	75.902.104,63	108,43

2024 yılında net bütçe geliri %108,43 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%43,88), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%42,46) beklenenin altında, diğer gelirler ise (%164,40) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (TL)	Ek Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Ödeneği Toplamı (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	8.858.000,00	0,00	8.858.000,00	16.283.865,21	183,83
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.480.000,00	0,00	1.480.000,00	1.352.889,22	91,41
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	38.962.000,00	2.000.000,00	40.962.000,00	31.659.685,46	77,29
04- Faiz Gideri	130.000,00	0,00	130.000,00	0,00	0,00
05- Cari Transferler	456.000,00	0,00	456.000,00	0,00	0,00
06- Sermaye Giderleri	2.084.000,00	0,00	2.084.000,00	578.380,67	27,75
07- Sermaye Transferleri	9.020.000,00	3.000.000,00	12.020.000,00	19.231.454,16	160,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	4.010.000,00	0,00	4.010.000,00	0,00	0,00

Toplam	65.000.000,00	5.000.000,00	70.000.000,00	69.106.274,72	98,72
---------------	----------------------	---------------------	----------------------	----------------------	--------------

Buna göre 2024 yılında bütçe giderleri %98,72 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri ve sermaye transferleri beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer gider kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirleri ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	446.981,39	750.178,79	1.311.281,14	67,83	74,80
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	586.001,51	1.115.194,22	688.127,05	90,31	-38,30
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.028.367,00	1.031.003,05	251.187,02	0,26	-75,64
Diğer Gelirler	22.838.096,92	40.887.980,33	73.629.723,34	79,03	80,08
Sermaye Gelirleri	473.740,00	1.464.480,00	23.786,08	209,13	-98,38
Toplam	25.373.186,82	45.248.836,39	75.904.104,63	78,33	67,75
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	2.000,00	0,00	0,00
Net Toplam	25.373.186,82	45.248.836,39	75.902.104,63	78,33	67,74

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında gelirler bir önceki yıla göre net 30.653.268,24 TL tutarında (%67,74) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde (%74,80), diğer gelirler (%80,08) artış meydana gelirken; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde (%38,30), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde (%75,64), sermaye gelirlerinde (%98,38) azalış meydana gelmiştir.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	3.377.040,32	7.442.059,96	16.283.865,21	120,37	118,81
SGK Devlet Prim Giderleri	474.803,45	701.598,38	1.352.889,22	47,77	92,83

Mal ve Hizmet Alım Giderleri	10.912.934,07	22.924.123,76	31.659.685,46	110,06	38,11
Faiz Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cari Transferler	1.500,00	135.862,50	0,00	8.957,50	-100
Sermaye Giderleri	653.760,05	1.201,00	578.380,67	-99,82	48.058,26
Sermaye Transferleri	6.531.006,12	13.768.564,63	19.231.454,16	110,82	39,68
Toplam	21.951.044,01	44.973.410,23	69.106.274,72	104,88	53,66

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 24.132.864,49 TL (%53,66) artış göstermiştir. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında personel giderleri (%118,81), SGK devlet prim giderleri (%92,83), mal ve hizmet alım giderleri (%38,11), sermaye giderleri (%48.058,26), sermaye transferleri (%39,68) oranında artış meydana gelmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 67.883.213,26 TL, Faaliyet Geliri 76.229.800,97 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 8.346.587,71 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Sarız Belediyesi Personel Limited Şirketi	10.000,00	10.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Sarız Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan cetveli ve düzenlenecek mali tablolar ile diğer mali tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

-Birleştirilmiş veriler defteri,

-Geçici ve kesin mizan,

-Bilanço,

-Faaliyet sonuçları tablosu,

-İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak

yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve

uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu uyarınca hazırlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, 31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı 3'üncü mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kurumca uygulanan diğer kontroller doğrultusunda kurumun iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Kurumun vizyon ve misyonu doğrultusunda belirlenen amaç ve hedeflere yönelik bir Stratejik Planı bulunmamaktadır. Kurumun internet sitesinde Performans Programları, geçmiş yıllara ait Faaliyet Raporlarının yayımlanmadığı görülmüştür.

Belediyenin iç kontrol sistemi hakkında bilgi edinilmesi amacıyla; ilgili mevzuat, kurum faaliyet raporu, yapılan görüşmeler ve düzenlilik denetim rehberinde yer alan iç kontrol sistemi değerlendirme formu esas alınarak yapılan incelemesi sonucunda iç kontrol sistemi ile ilgili olarak tespit edilen hususlar aşağıda belirtilmiştir.

Kontrol ortamı

İdarede kamu görevlileri etik davranış ilkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmamıştır.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmamıştır.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmamıştır.

Risk değerlendirme

Stratejik Planı hazırlanmamıştır.

İdare Performans Programı hazırlanmamıştır.

Kurumun bütçesi performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmemiştir.

İdare iç kontrol risklerini belirlememiştir.

Kontrol Faaliyetleri

İş akış süreçleri yazılı olarak belirlenmiştir.

Ön mali kontrol sistemi, iç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin usul ve esaslara uygun olarak kurulmamıştır.

İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini dikkate alınarak çalışma yönetmeliklerinde görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmemiştir.

Bilgi ve iletişim

İdare Faaliyet Raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmamıştır.

Faaliyet sonuçları ile değerlendirmeleri İdare Faaliyet Raporunda gösterilmiştir.

İdare Faaliyet Raporu web sitesinde yayımlanmıştır.

İzleme

Kamu iç kontrol standartlarına uyum eylem planı hazırlanmamıştır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu görevlendirilmemiştir.

Kurumda iç denetim birimi kurulmamıştır.

Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzalamamışlardır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sarız Belediyesinin 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İktisadi Faaliyet Konusu Olmayan Giderlere İlişkin Katma Değer Vergisinin İndirim Konusu Yapılması

Belediyenin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine ilişkin ödediği katma değer vergisinin indirim konusu yapılmaması gerekirken, 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirilerek izlenmekte olduğu tespit edilmiştir.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesi birinci fıkrasının (3-g) bendinde, genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin katma değer vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un 30'uncu maddesinin (a) bendinde de, vergiye tabi olmayan veya vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan katma değer vergisinin, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden indirilemeyeceği ifade edilmiştir.

Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nin "1.B.2 Kamu Kurum ve Kuruluşları, Dernek ve Vakıflar ile Mesleki Kuruluşların Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde,

"3065 sayılı Kanunun (1/3-g) maddesinde sayılan; genel bütçeye dâhil idareler, özel bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların ticari, sınai, zirai ve mesleki

faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri vergiye tabi değildir.” düzenlemesi yer almıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı “Hesabın niteliği” başlıklı 153’üncü maddesinde;

“(1) Bu hesap, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran katma değer vergisinin izlenmesi için kullanılır.

(2) Mahalli idareler, bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları Katma Değer Vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen Katma Değer Vergisi indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir.”

Hükmüne yer verilmiştir.

Belediyeler kuruluş amacına uygun ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet niteliği bulunmayan teslim ve hizmetleri ile ilgili olan işlemler dolayısıyla yüklendikleri katma değer vergisini indirim konusu yapamayacaklardır. Buna göre katma değer vergisi indirim konusu yapılmayacak olan tüm mal ve hizmet alımları doğrudan giderleştirilmeli ya da ilgili malın maliyetine eklenerek aktifleştirilmelidir.

Mevzuat hükümleri dikkate alındığında;

-2023 yılında indirilemeyen katma değer vergisi tutarının 10.949.047,94 TL olduğu ve 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı ile 2024 yılına devrettiği,

-2024 yılında da indirilemeyen katma değer vergisi tutarının 5.117.273,19 TL olarak gerçekleştiği ve 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında izlenen bu tutarın 2023 yılından devreden indirilemeyen katma değer vergisi tutarı ile birlikte 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı ile toplam 16.066.321,13 TL olarak 2025 yılına devrettiği,

-Belediyenin 2024 yılında 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydettiği 5.117.273,19 TL tutarın vergiye tabi işlemler nedeniyle indirim konusu yapılabilecek katma değer vergisi kapsamında olmadığı,

tespit edilmiş olup bu tutarın ilgisine göre giderleştirilmesi veya varlık hesaplarında aktifleştirilmesi gerekmektedir.

Belediyenin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetlerine ilişkin katma değer vergisini indirim konusu yaparak 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına kaydetmesi neticesinde,

- 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına 5.117.273,19 TL hatalı kayıt yapılarak ay sonlarında, 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabında kayıtlı tutarın, 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı İdare tarafından ilgili olduğu mevzuata uygun olmayan bir şekilde kullanılmadığı için bu hesaplara yapılması gereken mahsup işlemi gerçekleştirilmeden 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabına direkt aktarılmak suretiyle mahsup edilmesi sonucu 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının geçmiş dönemler de dahil olmak üzere bilançoda olması gerekenden yüksek tutarlarda yer almasına,

- 630-Giderler Hesabının olması gerekenden daha düşük çıkmasına ve dolayısıyla “Faaliyet Sonuçları Tablosu”nda yer alan olumlu faaliyet sonucunun gerçeği yansıtmamasına ve bu nedenle de 2024 yılı Bilançosu’nda 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının olması gerekenden çok daha yüksek görünmesine ve bu hatalı uygulamanın önceki yıllarda da yapılıyor olmasından dolayı 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının da olduğundan yüksek görünmesine,

- Aktifleştirilmesi gereken 15-Stoklar Hesap Grubunda stokta kalan tutarın olduğundan daha düşük görünmesine ve yine aktifte yer alan 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunun itfa edilmeyen kısımlarının olması gerekenden düşük tutarda görünmesine,

Neden olunmuştur.

Sonuç olarak, Belediyeler ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyet kapsamına girmeyen, kuruluş amacına uygun teslim ve hizmetleri ile ilgili olan işlemler dolayısıyla yüklendikleri katma değer vergisini indirim konusu yapamayacaklarından, indirim konusu yapılmayacak olan katma değer vergisi ilgili tüm mal ve hizmet alımlarında doğrudan giderleştirilmeli ya da ilgili varlıkların maliyetine eklenerek aktifleştirilmelidir.

BULGU 2: İdarece Katma Değer Vergisi Dâhil Olarak Tahsil Edilen Mal ve Hizmet Bedellerinin Tamamının İdarenin Faaliyet Gelirlerine Kaydedilmesi

Belediye tarafından 2024 yılı içinde üretilen mal ve hizmetlerin satışlarından katma değer vergisi dâhil olarak tahsil edilen tutarlardan vergiyi oluşturan kısmının ayrıştırılmadığı, genel bütçe geliri olan söz konusu vergi tahsilatlarının ilgili hesapta izlenmeyerek İdarenin faaliyet geliri olarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun “Verginin konusunu teşkil eden işlemler” başlıklı 1'inci maddesinde; Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler ile diğer faaliyetlerden doğan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un “Mükellef” başlıklı 8'inci maddesinde; mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların Katma Değer Vergisinin mükellefi olduğu,

“Vergiyi Doğuran Olay” başlıklı 10'uncu maddesinde; vergiyi doğuran olayın; mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması anında meydana geleceği,

“Beyan Esası” başlıklı 40'ıncı maddesinde ise, Katma Değer Vergisinin, bu Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça mükelleflerin yazılı beyanları üzerine tarh olunacağı ve herhangi bir vergilendirme döneminde vergiye tabi işlemleri bulunmayan mükelleflerin de beyanname vermek mecburiyetinde olduğu belirtilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun “Cezalar” başlıklı 331'inci maddesinde; vergi kanunları hükümlerine aykırı hareket edenlerin, bu kitapta yazılı vergi cezaları (vergi zıyaı cezası ve usulsüzlük cezaları) ve diğer cezalar ile cezalandırılacağı düzenlenmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 293'üncü maddesinde, 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının teslim edilen mal veya ifa edilen hizmetler üzerinden hesaplanan katma değer vergisi tutarları ile bu tutarlardan mahsup edilen ve ödenen tutarların izlenmesi için kullanılacağı,

294'üncü maddesinde ise;

- İdarenin sattığı mal ve hizmet karşılığı olarak katma değer vergisi tutarı da dâhil olmak üzere yapılan tahsilat tutarlarının 100-Kasa Hesabına veya 102-Banka Hesabına borç, tahsil

edilen katma değer vergisinin 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına, Katma Değer Vergisi hariç tutarın ise 600-Gelirler Hesabına alacak, diğer taraftan katma değer vergisi tutarı da dâhil olmak üzere yapılan tahsilat toplamının 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği,

- Ay sonlarında, 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının alacak bakiyesi, 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı ile 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının borç bakiyeleri toplamından fazla ise, söz konusu farkın 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyenin 2024 Yılı Vergi-Harç ve Ücret Tarifesinde “*Bu Tarifenin " Ücrete Tabi İşler " bölümündeki Ücretlere KDV dâhildir.*” ifadesi yer aldığı, 2024 yılı içerisinde sunduğu ve katma değer vergisinden istisna olmayan ücrete tabi işler ile şartname, basılı evrak ve form gibi üretilen mal ve hizmetlerin satışı karşılığı olarak katma değer vergisi dâhil olmak üzere tahsil ettiği tutarların hepsinde vergiyi oluşturan kısmının ayrıştırılmadığı, yıl içerisinde 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabında izlenilmesi gerekirken katma değer vergisinin 600-Gelirler Hesabına dâhil edildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuat hükümlerine uygun olmayan ilgili uygulamalar neticesinde, 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı, 600-Gelirler Hesabı, 800-Bütçe Gelirleri Hesabı ve 805-Gelir Yansıtma Hesabı, 895-Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabı, 690-Faaliyet Sonuçları Hesabı, 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı hatalı bilgiler içermekte olup, İdare tarafından üretilen mal ve hizmetlerin satış bedellerinden katma değer vergisinin ayrıştırılması, indirilemeyen katma değer vergisinin vergi dairesine beyan edilip ödenmesi ve ilgili hesaplarda izlenilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Olan Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülüklerin İzlenmesinde Mevzuata Uygun Hesapların Kullanılmaması

Belediyenin 6736, 7020, 7143, 7256, 7326, 7440 sayılı Kanunlar kapsamında Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesap Grubunda yer alan 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ile 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabına ilişkin borçlarını yeniden yapılandığı, ancak mali yıl içinde ve mali yıldan sonra ödeneceği bilinen borçların takibi için 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler

Hesabı ile 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının kullanılmadığı,

Ayrıca kanuni süresi içerisinde ödenmeyen Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesap Grubunda yer alan 362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı ile 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına ilişkin borçlarının takibi için 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının kullanılmadığı,

Görölmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı "Hesabın niteliği" başlıklı kısmında,

"MADDE 278- (1) Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlölükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlölüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır."

Aynı Yönetmelik'in 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı "Hesabın niteliği" başlıklı kısmında ise,

"MADDE 322- (1) Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır." denilmiştir.

Yapılan incelemede, ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlölükler Hesap Grubunda yer alan:

-360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına; 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun uyarınca yapılan yapılandırma gereğince düzenli olarak gerçekleştirilen ödemelerin her ay 360.01-Gelir Vergisi Hesabı ayrıntısında borç kaydı yapıldığı,

-361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabına; 6736, 7020, 7143, 7256, 7326, 7440 sayılı Kanunlar kapsamında yapılan yapılandırmalar gereğince İller Bankası tarafından İller bankası Paylarından kesinti yapılmak suretiyle düzenli olarak gerçekleştirilen ödemelerin, geçmiş dönemler de dahil olmak üzere ilgili hesaba borç kayıtlarının yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmediği,

-Ayrıca ilgili iki hesap yeniden yapılandırıldıkları halde mali yıl içinde ve mali yıldan sonra ödeneceği bilinen borçların takibi ve izlenmesi için 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının kullanılmadığı,

-362-Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı ile 363-Kamu İdareleri Payları Hesabına ilişkin borçlarının geçmiş dönemler de dahil olmak üzere ilgili hesaplara borç kaydı yapılmadığı,

-Ayrıca ilgili iki hesaba ilişkin kanuni süresi içerisinde ödenmeyen borçlarının takibi ve izlenmesi için 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının kullanılmadığı,

-Böylece kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vadesi geçmiş borçların 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmemesi ile ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçların da 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ile 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmemesi neticesinde, Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesap Grubunda yer alan ilgili hesapların hatalı veriler içerdiği,

Tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilen ve muhasebe sistematığının temel kavramlarından biri olan "Dönemsellik" ilkesi gereği, kamu idarelerinin faaliyetlerini belirli dönemler itibarıyla raporlamaları ve diğer dönemlerden bağımsız olarak saptamaları esastır.

Mezkur mevzuat hükümleri ve "Dönemsellik" ilkesi uyarınca, idarelerce vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve benzeri nitelikteki ödemelerden; 1 yıldan daha uzun sürede ödenecek olanların 438-Kamuya olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kıdem Tazminatı Ödemelerinin ve Karşılıklarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Belediye tarafından 2024 yılı da dahil olmak üzere, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının hiç kullanılmadığı ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında mevcut 2020 yılından itibaren düzeli olarak devreden toplam 2.000,00 TL alacak bakiye dışında, 30.12.2024 tarihine kadar ilgili hesaba herhangi bir kayıt yapılmadığı dolayısıyla ödenen kıdem tazminatı tutarlarının 630-Giderler Hesabına kaydedilmek suretiyle tamamının ilgili yıl cari faaliyet gideri olarak giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının “Hesabın niteliği” başlıklı 330'uncu maddesinde, bu hesap ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı, "Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde de, hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği, vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının ise bu hesaba borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı “Hesabın niteliği” başlıklı 281'inci maddesinde ise, bu hesabın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilerek, “Hesabın işleyişi” başlıklı 282'nci maddesinde ise, vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarlarının bu hesaba alacak, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına da borç kaydedileceği, ödenen tazminatların ise bu hesaba borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına da alacak kaydedileceği, düzenlenmiştir.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında:

372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının alt kodları: 372.01-Sürekli İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları, 372.02-Geçici İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları, 372.03-Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları ve 372.09-Diğer İhbar ve Kıdem Tazminatı Karşılıkları,

472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının alt kodları ise: 472.01-Sürekli İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları, 472.02-Geçici İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları, 472.03-

Taşeron İşçilerin Kıdem Tazminatı Karşılıkları ve 472.09-Diğer İhbar ve Kıdem Tazminatı Karşılıkları,

Olarak belirlenmiştir.

Kıdem tazminatı ile ilgili olarak uygulama birliğinin sağlanması amacıyla 20 Mayıs 2016 tarihinde Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından kurumlara gönderilen yazıda kıdem tazminatı ayırma işlemlerinin aşağıda yer alan açıklamalar ve ekte yer alan örnek muhasebe kayıtlarına göre yapılması gerekliliği belirtilmiştir. Genel Yazı'da:

“ ...

2- 2016 yılı ve sonraki yılların dönem sonlarında, kamu idarelerinden alınan kıdem tazminatı hesaplama listesinin toplam tutarı muhasebe birimlerince 630 Giderler Hesabına borç, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak,

3- 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında kayıtlı önceki dönemlere ait tutarların, o yıl için belirlenen kıdem tazminatı tutarı üzerinden güncellenmesini teminen, kamu idarelerinin ilgili birimlerinden alınan kıdem tazminatı güncelleme listesinde yer alan toplam tutar, 630 Giderler Hesabına borç, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak,

4- Daha önceki yıllarda hesaplanarak 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmiş tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği kamu idarelerince muhasebe birimlerine bildirilen tutarlar dönem sonlarında 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak,

5- Ödenen kıdem tazminatı tutarlarının bir taraftan karşılık ayrılmış kısmı 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, karşılık ayrılmamış kısmı ise 630 Giderler Hesabına borç, ödenecek tutar 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı, 325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan toplam tutar 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, kaydedilecektir.” açıklamasına yer verilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde,

- Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısındaki esaslara göre her yıl, ilgili cari yıl için hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının, bir taraftan 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı

Hesabına alacak kaydedilirken diğer taraftan 630.15.04-Kıdem Tazminatı Karşılıkları Giderleri Hesabına borç kaydedilmesi gerekirken bu işlem 2024 yılı dahil hiç gerçekleştirilmemiştir.

- Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısındaki esaslara göre daha önceki yıllarda hesaplanarak 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmiş tutarlardan, izleyen dönemde ödeneceği kamu idarelerince muhasebe birimlerine bildirilen tutarların dönem sonlarında 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedilmek suretiyle süre güncellemesi yapılması gerekirken, bu işlem 2024 yılında gerçekleştirilmemiştir.

- Yıl içerisinde ödenen kıdem tazminatı tutarlarının Genel Yazı'da belirtildiği gibi bir taraftan karşılık ayrılmış kısmı 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, karşılık ayrılmamış kısmı ise 630.01.03.02.01-Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları Giderleri Hesabına borç, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan toplam tutar 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydı yapılması gerekirken 2024 yılında 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı kullanılmadığından gider tutarının tamamı ilgili cari yıl faaliyet gideri olarak 630.01.03.02.01-Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları Giderleri Hesabında muhasebeleştirilmiştir.

-472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 2020 yılından itibaren devrede gelen toplam 2.000,00 TL kıdem tazminatı karşılığı olarak ayrılmış alacak bakiyesi olduğu ve daha önceki dönemlerde de ayrılmış başka bir kıdem tazminatı karşılığının da olmadığı görülmüştür.

-30.12.2024 tarihinde 830.01.03.02.01-Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları Hesabından 795.427,57 TL bütçe gideri yapılmasına kadar hiç kullanılmadığı halde ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmayan uygulama sonucunda; 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kıdem tazminatı olarak ödenecek net 789.390,27 TL tutarın tamamı alacak ve 630.01.03.02.01-Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları Giderleri Hesabına da 795.427,57 TL borç kayıt yapıldığı görülmüştür.

-Ayrıca daha sonra 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının alacağında mevcut 2.000,00 TL'nin bu hesaba borç ve karşılığında 500.03.03-Net Değer Hesabı Kıdem Tazminatlarından Envanteri Yapılanlar Hesabına da alacak olarak mevzuata uygun olmayan bir kayıt yapılmak suretiyle, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında mevcut 2020 yılından

itibaren devreden toplam 2.000,00 TL kıdem tazminatı karşılığı olarak ayrılmış tutarın da hatalı bir şekilde 500-Net Değer Hesabına aktarılmış olduğu görülmüştür.

Böylece ilgili mevzuat hükümlerine aykırı kayıtlar yapılmak suretiyle ilgili bütçe giderine 2024 yılında kayıt yapılmasına rağmen daha önceki yıllarda düzenli olarak karşılık ayrılmaması sonucu, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı cari yıl dahil geçmiş yıllarda da hiç işlem görmemesi nedeniyle brüt kıdem tazminatı tutarı olan 795.427,57 TL tutarının tamamının 2024 yılında 630.01.03.02.01-Sürekli İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları Giderleri Hesabına kaydedildiği, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının da 2025 yılına net kıdem tazminatı tutarı olan 789.390,27 TL alacak bakiye devrettiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, yapılan yanlış uygulama neticesinde 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı, 500.03.03-Net Değer Kıdem Tazminatlarından Envanteri Yapılanlar Hesabı ile 630-Giderler Hesabının mali tablolarda hatalı bilgiler içermesi nedeniyle yukarıda yer verilen mevzuata uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Banka Hesabı İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uygun Olmayan Hususların Bulunması

102-Banka Hesabının işleyişi ve ilgili işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde mevzuat hükümlerine uygun olmayan uygulamalara ilişkin tespit edilen hususlar aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

A) Belediye Muhasebe Kayıtlarında Yer Almayan Bazı Banka Hesaplarının Muhasebe Sisteme Dahil Edilmesinde Hatalı Kayıt Yapılması

Belediye tarafından temin edilen 2024 yılı ile önceki dönemlere ait banka hesap özetlerinin incelenmesinde, bazı banka hesaplarının; bakiyenin bulunmadığı, küçük bakiyeli olduğu ya da çeşitli sebeplerle blokeli olduğu, bazılarının da takibinin yapılmaması sonucunda unutulduğu gibi gerekçelerle muhasebeleştirilmediği, Belediyenin tüm banka muhasebesi işlemlerinin tek banka hesabı üzerinden gerçekleştirildiği ve söz konusu diğer banka hesaplarındaki mevcut tutarların geçmiş dönemler dahil 2024 yılı dönem sonuna kadar mali tablolara yansıtılmadığı, ilgili banka hesaplarının muhasebe sistemine dahil edilmesi için dönem sonunda Belediye tarafından gerçekleştirilen muhasebe kaydında sehven yapılan hata neticesinde ilişkili hesaplarda yanlış tutarlar oluşmasına sebebiyet verildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8'inci maddesinde; *“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”*

Aynı Kanun'un “Kayıt zamanı” başlıklı 50'nci maddesinde ise; *“Bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması şarttır.”*

Hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer yandan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin; 102-Banka Hesabının niteliğinin belirtildiği 55'inci maddesinde; kurum adına bankaya yatırılan paralar ve bankaya takas için verilen çeklerden, takas işlemi tamamlananlar ile düzenlenen çek ve gönderme emirlerinden ilgililerine ödendiği veya gönderildiği bildirilen çek ve gönderme emri tutarlarının bu hesapta izleneceği,

103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabının niteliğinin belirtildiği 58'inci maddesinde; bu hesabın kurumun bankadan çekle veya gönderme emri ile yaptıracakları ödeme ve göndermelerin izlenmesi için kullanılacağı,

Belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediyenin vadeli hesabının bulunmadığı, tüm banka işlemlerini muhasebe sistemine kayıtlı tek banka hesabı olan İş Bankası Pınarbaşı Şubesi ...8671 numaralı vadesiz hesap üzerinden gerçekleştirildiği ve bu hesabın 31.12.2024 itibarıyla Banka Hesap Özeti Bakiyesinin 26.289,26 TL olduğu,

Belediye tarafından bakiyenin bulunmadığı, küçük bakiyeli olduğu ya da çeşitli sebeplerle blokeli olduğu, bazılarının da takibinin yapılmaması sonucunda unutulduğu gibi gerekçelerle muhasebe sistemi dışında kalan diğer 12 adet banka hesabında bulunan mevcut tutarların geçmiş dönemler dahil 2024 yılı dönem sonuna kadar mali tablolara yansıtılmadığı, tespit edilmiş olup ilgili banka hesaplarına ait ayrıntılar aşağıda gösterilmiştir.

- Ziraat Bankası Sarız Şubesi ...5001 numaralı vadesiz hesabın blokeli olmakla beraber

1.308,49 TL bakiyesinin mevcut olduğu, hesabın en son 23.03.2010 tarihinde işlem gördüğü ve aktif olarak kullanılmadığı,

- Ziraat Bankası Sarız Şubesi ...5002 numaralı vadesiz hesabın blokeli olmakla beraber 50,40 TL bakiyesinin mevcut olduğu, hesabın en son 30.01.2015 tarihinde işlem gördüğü ve aktif olarak kullanılmadığı,

- Ziraat Bankası Sarız Şubesi ...5003 numaralı vadesiz hesabın blokeli olmakla beraber 0,05 TL bakiyesinin mevcut olduğu, hesabın en son 16.07.2012 tarihinde işlem gördüğü ve aktif olarak kullanılmadığı,

- Ziraat Bankası Sarız Şubesi ...5004 numaralı vadesiz hesabın blokeli olmakla beraber 1.241,40 TL bakiyesinin mevcut olduğu, hesabın en son 16.07.2012 tarihinde işlem gördüğü ve aktif olarak kullanılmadığı,

- Ziraat Bankası Pınarbaşı Şubesi ...5005 numaralı vadesiz hesabın 0,00 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve en son 21.08.2013 tarihinde işlem gördüğü ve hesabın aktif olarak kullanılmadığı,

- Ziraat Bankası Bünyan Şubesi ...5006 numaralı vadesiz hesap blokeli olmakla beraber 4.160,03 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve en son 29.08.2005 tarihinde işlem gördüğü ve hesabın aktif olarak kullanılmadığı,

- Ziraat Bankası Sarız Şubesi ...5007 numaralı vadesiz hesabın 0,00 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve 2024 hesap döneminde işlem görmemiş olan hesabın aktif olarak kullanılmadığı,

- Halk Bankası Kayseri Şubesi ...0021 numaralı vadesiz hesap blokeli olmakla beraber 3.385,46 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve 2024 hesap döneminde işlem görmediği,

- Halk Bankası Melikgazi Şubesi ...0001 numaralı vadesiz hesabın 21.871,49 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve 2024 hesap döneminde işlem görmediği,

- Halk Bankası Melikgazi Şubesi ...0004 numaralı vadesiz hesabın 0,00 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve 2024 hesap döneminde işlem görmediği,

- İş Bankası Pınarbaşı ...9322 numaralı vadesiz hesabın 725.939,54 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve 2024 hesap döneminde işlem görmediği, ilgili hesabın; 2022 öncesi hesap dönemlerinde mera hesabı olarak açılan hesaba yatırılan paraların mera, yaylak ve kışlakların

bulunduğu ilgili köy/mahalle çiftçilerinin, muhtarlıkların, yaylak, kışlakları kiralayan göçerlerin talebi veya Belediyenin mera, yaylak ve kışlakların yol yapımı, havyaların sulanmasında kullanmak üzere sulama teknelerinin bakım-onarımı ve hayvan gölgeliklerinin yapımında kullanılmak için açıldığı,

- İş Bankası Pınarbaşı ...9712 numaralı vadesiz hesabın 0,02 TL bakiyesinin mevcut olduğu ve memur maaşların aylık olarak ödenmesinde aktif şekilde kullanıldığı,

Tespit edilmiştir.

Ayrıca, ilgili banka hesaplarının muhasebe sistemine dahil edilmesi için dönem sonunda Belediye tarafından gerçekleştirilen muhasebe kaydında sehven yapılan hata neticesinde; 502.781,72 TL'nin 102-Banka Hesabına fazla alacak, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına fazla borç ve alacak kaydının yapıldığı, ayrıca 600-Gelirler Hesabı ve 800-Bütçe Gelirleri Hesabına noksan alacak ile 805-Gelir Yansıtma Hesabına noksan borç kayıt yapılmak suretiyle ilgili hesaplarda yanlış tutarların oluşmasına sebebiyet verildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, Belediyenin muhasebe sistemi dışında kalan 12 adet banka hesabındaki mevcut tutarların 2024 yılı mali tablolarına yansıtılması için dönem sonunda Belediye tarafından gerçekleştirilen muhasebe kaydında sehven yapılan 502.781,72 TL hata neticesinde; 102-Banka Hesabının 502.781,72 TL noksan borç devrettiği, 600-Gelirler Hesabı, 800-Bütçe Gelirleri Hesabı, 805-Gelir Yansıtma Hesaplarının noksan kayıt içermesi sonucunda da, 895-Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabı ile 690-Faaliyet Sonuçları Hesaplarının hatalı veri üretmesi neticesinde 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabının da 502.781,72 TL noksan alacak devretmesine neden olması sonucunda ilgili hesaplar mali tablolarda hatalı olarak yer almıştır.

B) Banka Hesaplarının Mevzuata Uygun Şekilde Muhasebeleştirilmemesi ve İzlenmemesi

Banka hesaplarının gerektiği gibi takip edilmediği ve mevzuata uygun şekilde muhasebeleştirilerek izlenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde, *“Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dâhil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerler”* kamu kaynağı olarak tanımlanmıştır.

İlgili Kanun'un 7'nci maddesinde, kamu kaynağının kullanılmasının genel esaslarından “mali saydamlık” ilkesinin sağlanabilmesi için “*kamu hesaplarının standart bir muhasebe sistemi ve genel kabul görmüş muhasebe prensiplerine uygun bir muhasebe düzenine göre oluşturulması*” zorunlu tutulmuş; bunun için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idarelerinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların hesap verme sorumluluğu Kanun'un 8'inci maddesinde; üst yöneticilerin sorumlulukları altındaki kaynakların kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesi, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesinden doğan sorumluluğu ise Kanun'un 11'inci maddesinde düzenlenmiştir.

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesinde; kurumun muhasebe sisteminde bulunan hesapların “*kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulacağı*”, 50'nci maddesinde de bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinin ve her muhasebe kaydının belgeye dayanmasının şart olduğu hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Banka Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 56'ncı maddesinde; “*c) Banka hesap özet cetveli 1) Kurumun hesabının bulunduğu bankalarca, bir gün içerisinde kurum adına tahsil edilen paraların miktarları ile karşılığında onaylanan veya düzenlenen alındıların tarih ve numaralarını; kurum adına ödenen veya gönderilen paraların miktarları ile bunlara ait çek ve gönderme emirlerinin tarih ve numaralarını gösteren iki nüsha banka hesap özet cetveli düzenlenerek ertesi gün kuruma gönderilir. Banka hesap özet cetvelinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır, diğer nüshası ise açılacak bir dosyada muhafaza edilir. Tahsilat ve ödemeleri ayrıntılı olarak gösteren cetvelin bankaca, ertesi gün doldurularak onaylandıktan sonra teslimat müzekkeresi ve gönderme emirlerinin ikinci nüshalarıyla birlikte kuruma gönderilmesi ve kurumun da bu cetveli araması gerekir. 2) Banka hesap özet cetveli gecikme ile verildiği takdirde durumun üst yönetime bildirilmesi zorunludur.*” denilmektedir.

Buna göre banka hesapları ile mali tablolarda görünen tutarlar arasında fark bulunmaması için banka hesap özet cetvellerinin zamanında temin edilerek ilgili kayıtların yine zamanında ve doğru olarak yapılması gerekmektedir.

Yönetmelik'in “Sayımı yapılacak değerler ve sayım kurulları” başlıklı 493'üncü maddesi ve “Sayımlarda kullanılacak tutanaklar” başlıklı 494'üncü maddelerinde, dönem sonlarında idare hesaplarının bulunduğu bankalar ile mutabakat yapılarak “Banka Mevcudu Tespit Tutanağı”nın düzenlenmesi gerektiği açıklanmıştır.

Yapılan incelemede, Belediyenin 2024 yılı dönem sonuna kadar tüm banka ile ilgili işlemlerini muhasebe sistemine kayıtlı tek banka hesabı olan İş Bankası Pınarbaşı Şubesi ...8671 numaralı vadesiz hesap üzerinden gerçekleştirildiği ve bu hesabın 31.12.2024 itibarıyla “Banka Hesap Özeti Bakiyesi” nin 26.289,26 TL olduğu,

Belediye tarafından dönem sonlarında idare hesaplarının bulunduğu bankalar ile mutabakat yapılarak “Banka Mevcudu Tespit Tutanağı” nin düzenlenmediği,

102.03-Banka Hesabında, İş Bankası Pınarbaşı Şubesi ...8671 numaralı vadesiz hesap özetlerine göre; 2023 yılından başlamak üzere 164.191,98 TL, 2024 yılında da 332.589,74 TL olmak üzere toplam 496.781,72 TL fazla borç bakiyesi oluşmuş olduğu,

Belediye tarafından 2024 yılı dönem sonunda sehven yapılan ve 2025 yılında düzeltmesi gerçekleştirilecek olan hata neticesinde 102.03-Banka Hesabı 502.781,72 TL eksiğiyle 20.289,26 TL borç bakiye verdiği,

Tespit edilmiştir.

2023 ve 2024 yıllarında 102-Banka Hesabı ile Banka Hesap Özetleri arasında mevcut farkların; 2023 yılında 150.000,00 TL, 2024 yılında 300.000,00 TL olmak üzere toplam 450.000,00 TL'nin nakit olarak tahsil edilen teminatlar olmadığı halde sehven 102-Banka Hesabına borç ve 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına da alacak kaydedilen kesin teminat mektuplarından kaynaklandığı tespit edilmiş olup, kalan toplam 46.781,72 TL'nin ise gene ilgili mevzuata uygun olmayan hatalı muhasebe kayıtlarından kaynaklandığı değerlendirilmekte olup ilgili farka ilişkin olarak Belediye tarafından 2025 yılında detaylı araştırma ve kapsamlı mevzuat çalışmaları yapılmaya başlanılmıştır.

Sonuç olarak, bahsi geçen tutarsızlıklar nedeniyle 2023 ve 2024 yılı Bilançosunda yer alan 102-Banka Hesabı, 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı, 910-Alınan Teminat Mektupları Hesabı ve 911-Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesaplarının doğru bilgi sunmadığı, 102-Banka Hesabının idare adına açılan hesaplarda bulunan İdareye ait tüm nakit tutarlarını göstermesi gerektiğinden yıl sonu mutabakatlarının; bu tutarları gösterecek ve 102-

Banka Hesabının dönem sonu kalanını doğrulayacak şekilde yapılması gerekmektedir.

C) Banka Hesaplarında Bulunan Nakdin Nemalandırılmaması

Belediyenin banka hesaplarında bulunan nakit tutarının Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'ndeki düzenlemelere uygun olarak değerlendirilmediği tespit edilmiştir.

Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde "*Bu Yönetmeliğin amacı, kapsamda yer alan kurumların mali kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ve izlenebilmesini teminen Kamu Haznedarlığı uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.*" denilerek 2'nci maddesinde de belediyeler kapsam dâhilindeki kurumlar arasında sayılmıştır. Anılan Yönetmelik'in "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idareleri, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynakları kamu sermayeli bankalarda aynı fıkra da sayılan araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlü kılınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırma" başlıklı 6'ncı maddesinde kurumların kaynaklarını mevduat, ters repo ve katılma hesabı araçlarını kullanarak değerlendirebilecekleri belirtilmiştir.

Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda belirtilen kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ilkesine uygun olarak bir taraftan kurumlara ilave kaynak oluşturulurken diğer taraftan da kamunun genel finansman ihtiyacının karşılanması ve mali istikrarın korunması amaçlanmıştır.

-Belediye tarafından İller Bankası Ortaklık Fonu Hesabına ilk defa 23.07.2024 tarihinde 7.000.000 TL olarak yatırmaya başladığı, ilgili hesaba 21.11.2024 tarihinde 1163 yevmiye ile 2.000.000 TL ve 16.12.2024 tarihinde 1216 yevmiye ile 1.500.000 TL'nin de yatırılması ile Ortaklık Fonu Hesabının 31.12.2024 tarihi itibarıyla 10.500.000 TL bakiyesi olduğu,

Ancak İller Bankası nezdindeki Ortaklık Fonu Hesabı açma işlemlerinin muhasebe kayıtları yapılırken, 102-Banka İller Bankası Ortaklık Fon Hesabı olarak yeni bir banka hesabı kullanılması gerektiği halde yerine ilgili tutarı sehven 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç olarak kaydedilmesiyle,

240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 10.500.000,00 TL fazla ve 102-Banka Hesabının da 10.500.000,00 TL noksan olarak mali tablolara hatalı şekilde yansımaya sebebiyet verildiği,

-Belediyenin 23.07.2024 tarihine kadar banka hesaplarında bulunan nakit varlıklarının tamamının, 23.07.2024 tarihinden sonra da İller Bankası Ortaklık Fonu Hesabı dışındaki banka hesaplarında bulunan nakit varlıklarının, Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'ndeki düzenlemeye uygun olarak günlük, aylık gibi sürelerle değerlemeye tabi tutulmaması neticesinde faiz gelirinden mahrum kalındığı,

Tespit edilmiştir.

İller Bankası nezdindeki Ortaklık Fonu Hesabı açma işlemlerinin muhasebeleştirilmesi esnasında sehven yapılan kayıt neticesinde, 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 10.500.000,00 TL fazla ve 102-Banka Hesabının da 10.500.000,00 TL noksan olarak yer alması suretiyle mali tablolarla hatalı bilgiler içermeleri nedeniyle düzeltilmesi ile Belediyenin banka hesaplarında bulunan nakit varlıklarını Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği uyarınca nemalandırması, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi açısından önem arz etmekte olup, nakit varlıklarını belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlemeye tabi tutarak faiz geliri elde etmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Taşınmaz Kayıt ve Yönetiminin İlgili Mevzuat Hükümlerine Uygun Olarak Yürütülmemesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların miktar ve değer olarak kayıt altına alınması ile ilgili işlemler, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tamamlanmamıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in değişik 5'inci maddesinin birinci fıkrasında; *“Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.”* hükmü getirilmiştir.

Söz konusu 5'inci maddeye getirilen ek ikinci fıkrada ise kayıt işlemlerinde esas alınacak değerlendirme kriterleri belirlenmiştir. Buna göre tapuda kayıtlı taşınmazlardan maliyeti belirli olanların maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin rayiç değeri, bu iki değeri belli olmayanlar ile fıkrafta sayılan diğer taşınmazların ise iz bedeli üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Taşınmaz kayıtları, bu şekilde yapıldıktan sonra bu kayıtlar muhasebe birimlerine gönderilerek ilgili varlık hesaplarına kaydedilmesi sağlanacaktır. Nitekim Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde, maddi duran varlıkların hesaba alınması ile ilgili işlemler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Anılan mevzuat hükümleri gereğince, kamu idarelerinin sahip bulunduğu tüme taşınmazların envanteri yapılması, tapu kayıtları ile mevcut kullanım şekillerinin uyumlu hale getirilmesi, diğer bir deyişle cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Anılan Yönetmelik'in "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinin birinci fıkrasında "*Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır.*" hükmü getirilmiştir. Bu hükümle cins tashihi işlemleri tapu kayıtlarından bağımsız hale getirilmiş ve taşınmazların kamu idarelerince mevcut kullanım şekliyle kaydının yapılarak mali tablolarda gösterilmesine öncelik verilmiştir.

Ayrıca, söz konusu Yönetmelik'in "Mevcut Taşınmazların Kaydına İlişkin İşlemler" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde;

"(1) Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlar bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden ve aşağıdaki şekilde kayıtlara alınır:

a) Taşınmazların fiili envanteri emlak vergi değerleri üzerinden kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince, mevcut kullanım şekilleri esas alınarak en geç 30/09/2014 tarihine kadar tamamlanır ve bu Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve icmal cetvellerine kaydedilir.

b) Fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgiler muhasebe kayıtları yapılmak üzere ilgili muhasebe birimlerine verilir. Muhasebe birimleri, kayıtlı taşınmazları ilgili hesaplardan 01/10/2014 tarihi itibarıyla çıkarır ve aynı tarihte fiili envanter bilgileri üzerinden muhasebe kayıtlarını yapar.

(2) Yönetmeliğin 5'inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır." denilmektedir.

Belediye tarafından 31.12.2017 tarihine kadar tüm taşınmazların tespiti, mevcut kullanım şekliyle kayda alınması, maliyet veya rayiç bedellerinin belirlenmesi ve ilgili varlık hesaplarına gerekli kayıtların yapılması işlemlerinin yerine getirilmemesi nedeniyle Belediyenin mali tablolarında yer alan 250-Arazi ve Arsalar, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252-Binalar, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 500-Net Değer Hesabı, 570.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabı, 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabı ve 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesaplarındaki taşınmazlara ilişkin tutarların hatalı bilgiler içerdiği görülmüştür.

Bu itibarla, taşınmaz kayıt ve yönetiminin mali tablolara doğru bilgi üretebilmesi için; bahis konusu mevzuat hükümlerinde belirtilen düzenlemelere uygun olarak gerçekleştirilmesi ve takip edilmesi, idarece söz konusu eksikliklerin giderilmesi amacıyla planlanan ve sürdürülen çalışmaların da ivedilikle sonuçlandırılması gerekmektedir.

BULGU 7: Duran Varlıklar Amortisman Defterinin Tutulmaması ve Amortisman Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması

Belediyenin maddi duran varlıkların amortismanına ilişkin bilgilerin kaydedildiği Duran Varlıklar Amortisman Defterini tutmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı, bu yönetmelik kapsamına dâhil kamu idarelerince muhasebe sistemine dâhil edilen maddi duran varlıklardan; hangilerinin amortismanına tabi tutulacağı ve bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usullerin uygulanacağı belirtilerek "Tutulacak Diğer Defterler" başlıklı 18'inci bölümünün 491'inci maddesinde Duran Varlıklar Amortisman Defteri sayılmıştır.

Ayrıca 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde, amortismanına tabi her bir varlık Ek-2'de yer alan Duran Varlıklar Amortisman Defterine kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, edinilen duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edilmesi, her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarma durumunda ilgili duran varlığa ne kadar amortisman ayrıldığı ve duran varlığa ilişkin amortisman ayırma süresinin dolmasına rağmen amortisman ayrılmaya devam ediliyor olması nedenleriyle duran varlıklara ilişkin amortisman kayıtları gerçeği yansıtmadığı görülmüştür. Söz konusu hatanın temelinde taşınmazlar için “Duran Varlıklar Amortisman Defterinin” kullanılmaması yatmaktadır. Belediyenin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması ve “Duran Varlıklar Amortisman Defterinin” kullanılmaması sebebiyle hatalı muhasebe kayıtlarının toplam tutarı tespit edilememiştir.

Sonuç olarak, ilgili mevzuat gereğince Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulmaması sebebiyle, Belediyenin mali tablolarında yer alan 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacağında yer alan 355.399,29 TL ile 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı, 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254-Taşıtlar Hesabı, 255-Demirbaşlar Hesabı, 500-Net Değer Hesabı, 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabı ve 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesaplarındaki maddi duran varlık amortisman tutarları hatalı bilgiler içermektedir.

BULGU 8: Maddi Olmayan Duran Varlık Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Belediyenin faaliyetlerinde kullanılmak üzere bedeli karşılığı edinilen sertifikalar, bilgisayar programı yazılımları ile yazılım güncelleme ve lisans yenileme gibi değerlerin 260-Haklar Hesabında izlenmeksizin doğrudan gider olarak kaydedildiği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 260-Haklar Hesabını düzenleyen “Hesabın niteliği” başlıklı 210’uncu maddesinde; bu hesabın bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı, aynı Yönetmelik’in “Hesabın İşleyişi” başlıklı 211’inci maddesinde ise; bütçeye gider kaydıyla edinilen haklar bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan, ilgili varlıklar için ayrılacak amortisman oranları amortisman ve tükenme paylarına ilişkin açıklamaların yer aldığı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 6'ncı maddesinde;

“...(2) Ancak, maliyet bedeli, 28/12/2006 tarihli ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinin eki listede yer alan dayanıklı taşınırın her biri için 52.000 TL'yi, 13/9/2006 tarihli ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte yer alan taşınmazlar için 114.000 TL'yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranı % 100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maliyet bedeli bu tutarlara kadar olan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilir.” denilerek, maddi olmayan duran varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemelere rağmen, Belediyenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği yazılım ve benzeri nitelikteki hak ve yetkilere ilişkin harcamaların, 260-Haklar Hesabında takip edilmesi gerektiği halde aktifleştirilmediği, yıl sonunda ise 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) ile %100 amortisman ayrılması gerekirken alım yapıldığında doğrudan giderleştirildiği, ayrıca bu durumun 2020, 2021, 2022 ve 2023 yıllarında da mevcut olduğu tespit edilmiştir

Mali tabloların doğru bilgi sunmasını teminen, hesap planlarındaki sınıflandırmaya uygun olarak idarelerin bilgisayar yazılım lisansı, yazılım güncelleme, sertifikalar ve patent gibi maddi olmayan varlık alımlarının maddi olmayan duran varlık grubuna kaydedilmesi ve aynı yıl sonunda bu varlıkların tamamı için amortisman ayrılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, maddi olmayan duran varlıkların 260-Haklar Hesabına kaydı yapılmadan direkt olarak 630-Giderler Hesabına kaydedilmesi sonucunda mali tabloların doğruyu yansıtmadığı anlaşılmaktadır.

BULGU 9: Taşınır Yönetim Hesabının Düzenlenmemesi

Kaynağına ve edinme yöntemine bakılmaksızın Belediyeye ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi ile taşınır yönetim sorumlularıyla

bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin işlemlerin Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre yapılmadığı ve taşınır yönetim hesabının düzenlenmediği görülmüştür.

09.10.2024 tarih ve 9014 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'na istinaden 10.10.2024 tarih ve 32688 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan Bakanlar Kurulunun 28.12.2006 tarih ve 2006/11545 sayılı Kararı'na istinaden 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin “Envanteri Yapılan Taşınırların Muhasebe Birimine Bildirilmesi” başlıklı Geçici 2'nci maddesinde: *"Harcama birimlerinde; 150, 253, 254 ve 255 hesap kodlarında izlenmesi gereken taşınırların fiili envanterleri, 30.06.2007 tarihi itibarıyla yapılır ve söz konusu taşınırlar, kayıtlı değerleri üzerinden, kayıtlı değeri yoksa değer tespit komisyonu tarafından belirlenen değer üzerinden düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile ilgili defterlere kaydedilir. Düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri'nin birer nüshası muhasebe birimine gönderilir."* hükmüne yer verilmiştir.

09.10.2024 tarih ve 9014 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'na istinaden yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin,

“Taşınır Yönetim Hesabı” başlıklı 34'üncü maddesinde:“(1) Taşınır mal yönetim hesabı, 5018 sayılı Kanunun kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanır ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanır. Taşınır mal yönetim hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yıl sonu sayımında bulunan fazla ve noksanlar gösterilir.”,

“Kamu İdarelerince Yapılabilecek Düzenlemeler ile Defter ve Belgelerin Elektronik Ortamda Tutulması” başlıklı 11'nci maddesinde de: “(1)Taşınırların tüm giriş ve çıkış kayıtları ile bu Yönetmeliğin uygulanmasında kullanılacak defter, belge ve cetvellerin elektronik ortamda tutulması, düzenlenmesi ve arşivlenmesi esastır.”

Hükümleri yer almıştır.

09.10.2024 tarih ve 9014 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'na istinaden yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılan Bakanlar Kurulunun 28.12.2006 tarih ve

2006/11545 sayılı Kararı'na istinaden yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Envanteri Yapılan Taşınırların Muhasebe Birimine Bildirilmesi" başlıklı Geçici 2'nci maddesi gereğince;

Belediye tarafından harcama birimlerince taşınır malların envanteri çıkarılarak, bunlara ilişkin düzenlenen taşınır işlem fişinin birer nüshasının muhasebe birimine gönderilmesi ve taşınırlarının envanterini 30.06.2007 tarihi itibarıyla yaparak muhasebe kayıtlarına alması, daha sonra yılı içinde giren ve çıkan mal ve malzemeye ilişkin kayıtların yapılmasından sonra yılı bazında taşınır yönetim hesabını düzenleyerek Sayıştaya göndermesi gerektiği halde, Belediyenin taşınırlarının envanterini 30.06.2007 tarihinden itibaren 2024 yılı da dahil olmak üzere düzenlenmediği,

Mevcut taşınırların tespitinin ve kaydının yapılmadığı, taşınırların muhafazası için herhangi bir ambar oluşturulmadığı, ambarlar için sorumlu personel tespit edilmediği, dönem sonlarında ambarların fiili sayımının yapılmadığı, hurdaya ayrılan taşıt ve demirbaşlar için hurda ambarı oluşturulmadığı, satın alınan mal, malzeme ve demirbaşların usule uygun olmayan bir biçimde muhafaza edildiği, bu nedenlerle de Taşınır Yönetim Hesabının düzenlenemediği,

Tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyeye ait taşınır malların kaydı, muhafazası ve kullanımı ile yönetim hesabının verilmesi, taşınır yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesi, taşınır yönetim bilgi sistemi kurulması ve taşınırlara ilişkin tüm işlemlerin Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre yapılması gerekmekte olup, Belediyenin mali tablolarında yer alan 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı, 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254-Taşıtlar Hesabı, 255-Demirbaşlar Hesabı, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 500-Net Değer Hesabı, 570.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabı, 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabı ve 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesaplarındaki taşınırlara ilişkin tutarlar hatalı bilgiler içermektedir.

BULGU 10: İlk Madde ve Malzeme Alımlarının Doğrudan Giderleştirilmesi

İlk madde ve malzeme alımlarının, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmeden doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 115'inci maddesine göre, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların, 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenmesi ve edinildiklerinde bahsi geçen hesaba borç yazılmak suretiyle muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, Yönetmelik'in 116'ncı maddesinde, tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç yazılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; 150-İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabında 150.01.03-Kâğıt Ürünler ayrıntı kodu yer alan toplam 5.830,35 TL tutarın; 2020, 2021, 2022, 2023 yıllarından beri hiçbir işlem görmeden devrettiği; 2024 yılında da 2023 yılından devreden bu tutar dışında, 150-İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabına herhangi bir muhasebe kaydı yapılmadığı, dolayısıyla 2024 yılında yapılan tüm ilk madde ve malzeme alımlarının direkt 630-Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği ve böylece aynı tutarın 2025 yılına da aynen devrettiği tespit edilmiştir.

Tüketilmek üzere satın alınan ilk madde ve malzemenin 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabında takip edilmemesi muhasebe kayıtları üzerinde stok kontrolünü olanaksız hale getirmektedir. Bu durumda, satın alınan ilk madde ve malzemenin öncelikle 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi; sonrasında tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemeler için bu hesaba alacak, 630.14-İlk Madde ve Malzeme Giderleri Hesabının ayrıntı kodunda borç kaydı yapılmalıdır.

Sonuç olarak, tüketilmek üzere satın alınan ilk madde ve malzemenin, ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde muhasebeleştirilmemesi nedeniyle 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile 630-Giderler Hesabı hatalı bilgiler içermektedir.

BULGU 11: Açılış Kaydı İşlemlerinde Mevzuata Uygun Olmayan Uygulamaların Olması

Açılış kaydı işlemlerinde mevzuata uygun olmayan uygulamaların olması nedeniyle 2024 yılı açılış yevmiyesi kayıtlarında yer alan bazı hesapların 2023 yılı bilançosundaki tutarları ile uyumlu olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin amacı, il özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin; gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir." denilmektedir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin;

“Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43'üncü maddesinin beşinci fıkrasında; malî yılın başında, bir önceki hesap dönemi kapanış bilançosu ve dipnotları esas alınarak açılış bilançosu düzenleneceği, açılış bilançosundaki tutarların “1” yevmiye numaralı muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara borç ve alacak kaydedileceği,

“Dönem başı işlemleri” başlıklı 481'inci maddesinde ise; mali yılın başında muhasebe kayıtlarının açılmasını sağlamak üzere bilançoda yer alan hesapların yani önceki faaliyet döneminin son yevmiyesinde borç kaydedilerek kapatılan hesaplara ilişkin tutarların alacak kaydı yapılarak, alacak kaydedilerek kapatılan hesaplara ilişkin tutarların ise borç kaydı yapılarak bir sonraki dönemin başlatılacağı,

“Dönem sonu işlemleri” başlıklı 480'inci maddesi birinci fıkrasının “b) Bütçe ve ödenek hesapları dışındaki dönem sonu işlemleri” başlıklı bendi 14'üncü alt bendinde yıllar olumlu faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarların, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması için

bu hesaba borç ve alacak kayıtlarının ve 15'inci alt bendinde ise geçmiş yıllar olumsuz faaliyet sonuçları hesabında kayıtlı tutarların, bu hesapların ilgili alt bölümüne aktarılması için bu hesaba alacak ve borç kayıtlarının dönem sonunda yapılacağı,

570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabına ait "Hesabın işleyişi" başlıklı 356'ncı maddesi birinci fıkrasının "b) Borç" başlıklı bendinde de;

"1) Dönem sonunda bu hesabın bölümlenmiş yardımcı hesaplarında kayıtlı tutarlar, sürelerin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilir.

2) Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabında kayıtlı tutarlardan beş yılı dolduranlar bu hesaba borç, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına alacak kaydedilir."

Aynı Yönetmelik'in 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabına (-) ait "Hesabın işleyişi" başlıklı 359'uncu maddesi birinci fıkrasının "b) Alacak" başlıklı bendinde;

"1) Dönem sonunda bu hesabın bölümlenmiş alt hesaplarında kayıtlı tutarlar, sürelerin güncellenmesi amacıyla bu hesaba borç ve alacak kaydedilir.

2) Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabında kayıtlı tutarlardan beş yılı dolduranlar bu hesaba alacak, 500-Net Değer/Sermaye Hesabına borç kaydedilir."

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

İlgili mevzuat uyarınca mali tabloların ve bunlara dayanak oluşturan belgelerin doğru ve güvenilir olması ve faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali yılın başında muhasebe kayıtlarının açılmasını sağlamak üzere bilançoda yer alan hesapların açılış kaydı yapılarak dönemler arası uygunluğu, doğruluğu sağlayacak bir şekilde cari dönemin başlatılması, ayrıca geçmiş yıllara ait faaliyet sonuçları hesaplarında yıllar itibarıyla kayıtlı tutarların dönem sonlarında ilgili hesapların uygun alt bölümüne aktarılması için bu hesaplara alacak ve borç kayıtlarının yapılması ile ilgili tutarlardan beş yılını dolduranların 500-Net Değer Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede;

2024 yılı mali tabloların açılış kaydının dayanağını oluşturan 2023 yılı bilançosunda yer alan hesaplara ait tutarların birbiri ile tamamen uyumlu olması gerekmekte olduğu halde 2024 yılına ait "1" numaralı yevmiye kaydında bazı hesapların ilgili mevzuata ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine aykırı olarak farklı tutarlarda yer aldıkları,

2024 yılında 1 numaralı yevmiye ile yapılan açılış kaydında, 2023 Bilançosuna göre; 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 1.214,89 TL, 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 879,56 TL, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının 5.145,86 TL, 254-Taşıtlar Hesabının 257.477,41 TL, 320-Bütçe Emanetleri Hesabının 66.708,00 TL, 500-Net Değer Hesabının alacak tutarının 702.020,80 TL ve 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının (-) 8.764,44 TL fazla, 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının ise 495.246,64 TL noksan olarak kayıtlı oldukları,

500-Net Değer Hesabında 2023 yılına göre fazla alacak kayıt tutarı olan 702.020,80 TL'nin;

515.495,27 TL'sinin 570.01-N-5 Yılına Ait Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabından 500.09-Geçmiş Dönem Faaliyet Sonuçlarından Aktarılanlar Hesabına alacak olarak 2023 dönem sonu yerine ilgili mevzuata uygun olmayan uygulama ile dönem başında yapılan kayıt olduğu,

186.525,53 TL'sinin 500.03-Borç Envanteri Hesabına alacak olarak, aktif ve pasif bilanço hesaplarına ait fazla kaydedilen tutarların 198.009,72 TL'lik bakiyesi ile 2023 yılı kayıtlarında yer almayan hatalı enflasyon düzeltmesi bakiyesi olan 11.484,19 TL'nin de ilgili farktan bakiye olarak düşülmesi ile yapılan kayıt olduğu,

580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabında (-) 2023 yılına göre fazla borç kayıt olan 8.764,44 TL'nin; 2023 yılı kayıtlarında yer almayan hatalı enflasyon düzeltmesine ait tutarın 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabına borç olarak eklemesi ile yapılan kayıt olduğu,

570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabında 2023 yılına göre noksan kayıt olan 495.246,64 TL'nin;

515.495,27 TL'sinin 2023 dönem sonu yerine ilgili mevzuata uygun olmayan uygulama ile dönem başında 570.01-N-5 Yılına Ait Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabından 500.09-Geçmiş Dönem Faaliyet Sonuçlarından Aktarılanlar Hesabına alacak kayıt ile aktarılırken borç tutar olarak düşülmesi ile yapılan kayıt olduğu,

20.248,63TL'sinin 2023 yılı kayıtlarında yer almayan hatalı enflasyon düzeltmesine ait 570.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabına alacak olarak eklemesi ile yapılan kayıt olduğu,

Tespit edilmiştir.

Mer'i mevzuat hükümlerinin doğru uygulanması sonucunda, 2024 yılında 1 numaralı yevmiye ile yapılan açılış kaydında 2023 Bilançosuna göre; 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borcunun 1.214,89 TL, 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının borcunun 879,56 TL, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının borcunun 5.145,86 TL, 254-Taşıtlar Hesabının borcunun 257.477,41 TL, 320-Bütçe Emanetleri Hesabının alacağının 66.708,00 TL, 500.03-Net Değer Borç Envanteri Hesabının alacağının 186.525,53 TL, 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabının (-) borcunun 8.764,44 TL, 570.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabının alacağının ise 20.248,63 TL, fazla olarak yer almalarıyla ve 2024 yılında beş yılını dolduranların 13.835,76 TL'nin 570.01-N-5 Yılına Ait Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabından 500.09-Geçmiş Dönem Faaliyet Sonuçlarından Aktarılanlar Hesabına aktarılmamasıyla, 2024 yılı mali tablolarında hatalı tutarlar oluşmasına neden olunmuştur.

Sonuç olarak; geçmiş yıllara ait faaliyet sonuçları hesaplarında yıllar itibarıyla kayıtlı tutarların, dönem sonlarında ilgili hesapların uygun alt bölümüne aktarılmasını teminen bu hesaplara alacak ve borç kayıtlarının yapılması ile ilgili tutarlardan beş yılını dolduranların 500-Net Değer Hesabına aktarılması ve mali tablolar ile bunlara dayanak oluşturan belgelerin doğru, güvenilir olması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı, güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ile mali yılın başında muhasebe kayıtlarının açılmasını sağlamak üzere bilançoda yer alan hesapların açılış kaydı işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması dönemler arası uygunluğu, doğruluğu, şeffaflığı sağlayacak bir şekilde cari dönemin başlatılması mali tabloların güvenilirliği açısından önemli ve zorunludur.

BULGU 12: Enflasyon Düzeltmesi İşlemlerinin Hatalı Yapılması

İdare tarafından yapılan 2024 yılında yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerinde mevzuata uygun olmayan hatalı uygulamaların olduğu görülmüştür.

16.12.2023 tarihli ve 32401 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinde Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması konulu 85 numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin;

“Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde; Tebliğ’in amacının kapsamdaki kamu idarelerine ait mali tabloların enflasyon etkilerinden arındırılarak raporlama tarihindeki satın alma gücünü yansıtabak şekilde sunulmasını sağlamak üzere uygulanacak enflasyon düzeltmesinin usul ve esaslarını belirlemek olduğu,

“Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince uygulanacağı,

“Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 4’üncü maddesinde enflasyon düzeltmesinin; parasal olmayan kalemlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak tutarlarının düzeltme katsayısı ile çarpılması suretiyle, mali tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanmasını ifade ettiği,

“Enflasyon düzeltmesi işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında; kamu idarelerinde enflasyon düzeltmesi yapılması için içinde bulunulan hesap dönemi dahil son üç hesap döneminde fiyat endeksindeki artışın %100’den ve içinde bulunulan hesap dönemindeki artışın %10’dan fazla olması gerektiği ancak kapsamdaki kamu idarelerinin 31.12.2023 tarihli mali tablolarının söz konusu şartlara bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulacağı,

İkinci fıkrasında; parasal olmayan ve aşağıda belirtilen kalemlere enflasyon düzeltmesi uygulanacağı,

Üçüncü fıkrasında ise; enflasyon düzeltmesi uygulanacak olan 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, 242-Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, 248-Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabı, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı, 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254-Taşıtlar Hesabı, 255-Demirbaşlar Hesabı, 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabı, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı kalemlerinin düzeltmeye esas tarihlerinin kayıtlara alındığı tarihler olduğu,

“Enflasyon düzeltmesine yönelik muhasebe kayıtları” başlıklı 6’ncı maddesinde;

“(1) Parasal olmayan varlık kalemlerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan farklar, ilgili hesaba borç ve 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına alacak kaydedilir.

(2) Birikmiş amortisman tutarlarında yapılan düzeltme sonucu ortaya çıkan farklar, 257-Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına alacak, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabına borç kaydedilir.

(3) Dönem sonu işlemleri kapsamında 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabının kalanı, geçici 1 inci maddede belirtilen durum haricinde 690-Faaliyet Sonuçları Hesabına aktarılır.”,

“İlk düzeltme işlemindeki sonuçların aktarılması” başlıklı Geçici 1’inci maddesinde de;

“(1) 2023 yılı enflasyon düzeltmesi işlemi sonucunda 698- Enflasyon Düzeltmesi Hesabında oluşacak borç ya da alacak kalanı ilgisine göre; 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının veya 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının “98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları” yardımcı hesabına aktarılır.”,

Hükümleri yer almıştır.

İdarenin 2023 yılında hatalı uygulamalar neticesinde enflasyon düzeltmesi işlemlerini doğru ve tam olarak gerçekleştiremediği ve bu nedenle açılış kaydında 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabının (-) borcunun 8.764,44 TL, 570.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabının alacağının ise 20.248,63 TL, fazla olarak yer almalarına rağmen Duran Varlıklar Hesap Grubunun 2023 yılı enflasyon düzeltme işlemine ilişkin olarak 2023 yılında hiç kayıt yapılmadığı,

2024 yılında enflasyon düzeltmesi işlemlerini gerçekleştirdiği ancak enflasyon düzeltmesine esas olacak katsayı hesabı yapılırken ilgili Genel Tebliğ gereği 2023 yılında yapılması gereken ve 2024 açılış kaydında 580.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabı (-) ve 570.98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları Hesabına hatalı olarak yansımış olan ve duran varlıklar hesap grubu hesaplarına ise hiç yansımamış olan ve düzeltme katsayısı ile yapılmış olan 2023 yılı işlemlerin, 2024 yılında taşıma katsayısı yerine tekrar düzeltme katsayısı kullanılmak suretiyle yapıldığı,

Hal böyleyken 2024 yılında enflasyon düzeltmesi işlemlerine esas olacak katsayı hesabı yapılırken Belediye tarafından Duran Varlıklar Amortisman Defterinin tutulmamasından kaynaklı olarak taşınır ve taşınmazların kayıtlara girdiği tarihlerin tam olarak tespit edilememesi nedeniyle taşınır ve taşınmazların kayıtlara girdiği tarihlerin esas alınamadığı, dolayısıyla hatalı olarak hesaplanan endeksler üzerinden düzeltme katsayıları kullanılmak suretiyle enflasyon düzeltmesi işlemlerinin yapıldığı,

Ayrıca dönem sonu işlemleri kapsamında 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabının kalanının, ilgili mevzuata göre 2024 yılında 690-Faaliyet Sonuçları Hesabına aktarılması gerekirken adı geçen Geçici 1'inci maddede 2023 yılı için belirlenen durumun 2024 yılı için de uygulanmak suretiyle hatalı olarak, 698-Enflasyon Düzeltmesi Hesabının alacak kalanının 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabına, borç kalanının ise 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının “98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları” yardımcı hesabına aktarıldığı,

2024 yılı enflasyon düzeltmesi tutarlarının mevzuata uygun olmayan dönem sonu kayıtlarında 690-Faaliyet Sonuçları Hesabına ve dolayısıyla 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabına da aktarılmaması neticesinde de;

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Örnek:5 numaralı Faaliyet Sonuçları Tablosunun “E- Bölümü”nde de yer almadığı için 2024 yılı Faaliyet Sonucu ile 2024 yılı Bilançosunda yer alan 2024 yılı 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının olması gerekenden 683.000,00 TL düşük olduğu,

Tespit edilmiştir.

İdare tarafından yapılan 2024 yılında yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerinde ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmayan hatalı uygulamalar sonucunda, 2024 yılı mali tablolarında mevcut olan; 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı, 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254-Taşıtlar Hesabı, 255-Demirbaşlar Hesabı, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı raporlama tarihindeki satın alma gücünü tam ve doğru bir biçimde yansıtmamakta olup ayrıca yapılan hatalı dönem sonu kayıtları neticesinde de 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı ile 580-Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabının “98-Geçmiş Yıllar Enflasyon Farkları” yardımcı hesapları ve 690-Faaliyet Sonuçları Hesabı ile 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı hatalı tutarlar içermekte olup, enflasyon düzeltmesi işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.

BULGU 13: Banka Kredi İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesinde Mevzuat Hükümlerine Uygun Olmayan Uygulamaların Olması

Belediyenin mali tablolarında yer alan 300-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı olup 2015 yılından devrede gelen 428.933,76 TL'nin, 2025 yılına da aynen devretmiş olduğu ve İller Bankasından 2023 yılında kullanılmış olan 60 ay vadeli kredinin de 300-Banka Kredileri Hesabı ile 400-Banka Kredileri Hesabında muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 400-Banka Kredileri Hesabının "Hesabın işleyişi" başlıklı 302'nci maddesinde;

“(1) Banka kredileri hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda belirtilmiştir.

a) Alacak

1) Gerek İller Bankasından alınan gerekse diğer bankalardan alınan borç tutarlarından vadesi bir yıldan az olan tutarlar 300- Banka Kredileri Hesabına, vadesi sonraki dönemleri ilgilendiren tutarlar bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

2) İller Bankasının kurum adına yaptığı işlemlerden doğan alacakları bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 300-Banka Kredileri Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 300-Banka Kredileri Hesabının "Hesabın işleyişi" başlıklı 233'üncü maddesinde;

“...

b) Borç

1) İller Bankasından alınan borçlara karşılık İller Bankasınca kurum paylarından mahsubu yapılan tutarlardan anapara tutarı bu hesaba borç, faiz tutarının içinde bulunulan yıla ilişkin olan kısmı 630-Giderler Hesabına, geçmiş yıl/yıllara ilişkin olan kısmı ise 381-Gider Tahakkukları Hesabına borç, paylardan borç mahsubu yapıldıktan sonra gönderilen tutar 102-Banka Hesabına borç, o ayki toplam kurum payı 600- Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan

faiz tutarı 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, kurum payı toplamı 805-Gelir Yansıtma hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir...”denilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin mali tablolarında yer alan 300-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı olup, 2015 yılından devrede gelen 428.933,76 TL’nin, 2025 yılına da hiçbir işlem görmeden aynen devretmiş olduğu,

2022 yılında Belediye ile İller Bankası ile yapılan vadesi 2023 yılında başlayıp 2028 yılında dolacak olan 5 yıllık kredi sözleşmesi bulunmasına rağmen 2023 yılında ilgili kredi kullanımına, 2024 yılı dahil ödemelerine ilişkin 400-Banka Kredileri Hesabına ve 300-Banka Kredileri Hesabına herhangi bir muhasebe kaydının yapılmadığı dolayısıyla Belediyenin mali tablolarında yer almadığı,

Tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediyenin mali tablolarında yer alan ve 2015 yılından devrederek gelen, ilave olarak 2024 yılından aynen 2025 yılına devreden banka kredisi ile ilgili mali tablolarda yer almayan İller Bankası kredisine ilişkin ilgili banka kredi işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde mevzuat hükümlerine uygun olmayan hususların bulunması nedeniyle, 300-Banka Kredileri Hesabı, 400-Banka Kredileri Hesabı, 630-Giderler Hesabı, 381-Gider Tahakkukları Hesabı, 830-Bütçe Giderleri Hesabı, 835-Gider Yansıtma Hesabı, 895-Bütçe Uygulama Sonuçları Hesabı, 690-Faaliyet Sonuçları Hesabı, 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı hatalı bilgiler içermektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Muhasebe Kayıtlarında Geriye Dönük İşlemler Yapılması

Belediyenin birleştirilmiş veriler defteri incelendiğinde, bazı kayıtların geriye dönük olarak değiştirildiği, bazı yevmiyelerin boş bırakıldığı, bunların bazılarının da sonradan ileri tarihli yeni kayıtlarla doldurulduğu tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları” başlıklı 43'üncü maddesinde;

“(1) İşlemler, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılır.

(2) Gerçekleşen işlemler muhasebeleştirme belgeleriyle kaydedilir. Belge olmadan kayıt yapılmaz. Gerçekleşen işlemler, hesaplara ait “hesabın işleyişi” bölümlerinde belirtilmiş olup olmadığına bakılmaksızın, bu Yönetmelikte belirtilen hesapların niteliğine uygun bir biçimde kaydedilir...

(4) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaraları esastır. ..." denilmektedir. Mevzuat hükmünden açıkça anlaşıldığı üzere, muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye numarası sütunlarına hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir.”

“Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi” başlıklı 503'üncü maddesinde de;

"Kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlık ancak muhasebe kaydıyla düzeltilir."

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yevmiye kayıtlarında yapılan muhasebe hataları ancak başka muhasebe kaydıyla düzeltilebilecek, bunun aksine hiçbir düzeltme yapılamayacaktır.

Belediye tarafından Sayıştay Başkanlığı Birleşik Veri Aktarım Sistemine (BVAS) 2024 yılına ilişkin her ay birleştirilmiş veriler defteri yüklenmiştir. Yapılan kontrollerde geriye dönük değişikliklerden bazılarının aynı hesap kodunda alt kodlar arasında hatalı kod satırını silip yeni doğru kod satırı ekleme ile sehven hatalı hesap kullanımına ait olan hata düzeltmeye yönelik işlemler olduğu görülmüştür.

Ayrıca yevmiye defterinde her bir yevmiye kaydına ait tarih değerinin, kendisinden önce gelen yevmiye numaralarına ilişkin tarih değerlerinden büyük veya ona eşit olması gerekirken sonraki yevmiyenin daha önceki bir tarihe ait olduğu, dolayısı ile bazı yevmiye kayıtlarının müteselsil sıra numarası verilerek yapılmadığı tespit edilmiştir.

Muhasebe kayıtlarında yapılacak değişikliklerin yukarıda yer alan Yönetmelik'in ilgili madde hükümlerince gerçekleştirilmesi ile yevmiye kayıtlarının boş bırakılmadan ve müteselsil sıra numarası verilerek yapılması gerekmekte olup, bu husus mali tabloların güvenilirliği açısından önemli ve zorunludur.

BULGU 2: Mali Tabloların İdarenin İnternet Sitesinde Yayımlanmaması

Belediyenin mali tablolarının resmi internet sitesinde yayımlanmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Mali raporlamada süreler” başlıklı 327'nci maddesinin birinci fıkrasında; “*Temel mali tablolar yıllık dönemler itibarıyla takip eden yılın Nisan ayı sonuna kadar, diğer mali tablolar ise aylık dönemler itibarıyla takip eden ayın sonuna kadar hazırlanarak idarelerin resmi internet sitesinde yayınlanır*” hükmü yer almış,

İlgili Yönetmelik'in 311'inci maddesinde ise; “*Kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticileri, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından; üst yöneticiler de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumludur.*” denilerek mali raporlama kapsamındaki mali tabloların yayımlanmasından üst yöneticinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, aylık olarak ve yıllık olarak yayımlanması gereken mali tablolarının resmi internet sitesinde yayımlanmadığı anlaşılmıştır.

Belediye faaliyetlerinin ve mali tablolarının şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkesi çerçevesinde kamuoyunun erişimine açık olmasının sağlanması için adı geçen Yönetmelik'te belirtilen mali tabloların belirtilen sürelerde İdarenin resmi internet sitesinde yayımlanması mevzuata uygun olacaktır.

BULGU 3: Belediye Kanunu Gereğince Zorunlu Olan Denetim Komisyonunun Oluşturulmaması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca oluşturulması gereken denetim komisyonunun ilçe belediyesi olan Belediye tarafından hiç oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Denetim komisyonu" başlıklı 25'inci maddesinde; *"İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin meclisteki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur*

(...)

Komisyon belediye birimleri ve bağlı kuruluşlarından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Bu istekler gecikmeksizin yerine getirilir.

Komisyon, çalışmasını kırk beş işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar.

Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur." hükmüne yer verilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi uyarınca oluşturulması gereken denetim komisyonunun ilçe belediyesi olduğu halde Belediye tarafından 2024 yılı da dahil olmak üzere daha önce hiç oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediye Meclisince teşekkül ettirilecek olan Denetim Komisyonunun kurulması ve komisyonun etkin olarak çalışması sonucunda hazırladığı raporun Belediye Meclisinin bilgisine sunulması sağlanarak ilgili Kanun hükümlerine uygun işlem tesis edilmelidir.

BULGU 4: Faaliyet Raporlarının İçerik Olarak Mevzuata Uygun Hazırlanmaması

Faaliyet Raporlarının içerik olarak mevzuatta belirlenen hükümlere uygun olarak hazırlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Faaliyet raporları” başlıklı 41’inci maddesi birinci fıkrasında;

“Üst yöneticiler ve bütçeyle ödenek tahsis edilen harcama yetkililerince, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde, her yıl faaliyet raporu hazırlanır. Üst yönetici, harcama yetkilileri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını esas alarak, idaresinin faaliyet sonuçlarını gösteren idare faaliyet raporunu düzenleyerek kamuoyuna açıklar...”

Aynı maddenin yedinci fıkrasında;

“İdare faaliyet raporu, ilgili idare hakkındaki genel bilgilerle birlikte; kullanılan kaynakları, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerini, varlık ve yükümlülükleri ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgileri de kapsayan malî bilgileri; stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyetleri ve performans bilgilerini içerecek şekilde düzenlenir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından anılan düzenlemeler gereğince her yıl hazırlanması gereken faaliyet raporlarının içerik olarak mevzuatta belirlenen hükümlere uygun olarak hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu mali yönetimi ve kontrolü açısından, hesap verme sorumluluğu kapsamında bütçe ve kesin hesap süreci ile kamu kaynaklarının etkin olarak bir program çerçevesinde ne ölçüde kullanıldığını göstermesi açısından faaliyet raporlarının içerik olarak mevzuatta belirlenen hükümlere göre hazırlanması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Performans Programının Hazırlanmamış Olması

İdare tarafından Performans Programının hazırlanmamış olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Stratejik planlama ve

performans esaslı program bütçe” başlıklı 9’uncu maddesinde; kamu idarelerinin, yürütecekleri faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlamaları gerektiği belirtilmiştir.

Kamu idarelerinin bütçelerini stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlamalarına ilişkin hususları belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkili kılınmış, 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 9’uncu ve 41’inci maddelerine dayanılarak hazırlanan “Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” 22.04.2021 tarih ve 31462 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik’in “Performans programının ilgili idarelere gönderilmesi ve kamuoyuna açıklanması” başlıklı 19’uncu maddesinde;

“(1) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, performans programı tekliflerini bütçe teklifleriyle birlikte Başkanlığa gönderir. Performans programı teklifi kamu idaresinin bütçe teklifine ilişkin Başkanlıkla yapılan bütçe görüşmelerinde değerlendirilir.

...

(3) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla belirlenen bütçe büyüklüklerine göre nihai hale getirilen performans programları bakanlıklarda bakan, diğer idarelerde ise ilgili bakan veya üst yönetici tarafından Ocak ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanır ve ilgili idarenin internet sitesinde yayımlanır.” düzenlemesine yer verilmiştir.

Diğer yandan, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Stratejik plân ve performans programı” başlıklı 41’inci maddesinde;

“Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar. Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer. Nüfusu 50.000’in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir. Stratejik plân ve performans programı bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeden önce görüşülerek kabul edilir.” hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından performans programının hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından verilen cevapta, nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde performans programı hazırlanmasının da zorunlu olmadığı gerekçesiyle Belediye tarafından performans programı hazırlanmadığı ifade edilmiştir. Ancak, nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması söz konusu mevzuat gereğince zorunlu olmamakla birlikte ilgili belediyelerin performans programı da hazırlama zorunlulukları olmadığı konusunda mevzuatta bir istisna hükmü mevcut olmadığından, belediyelerin performans programını hazırlamaları ilgili mevzuatın bir gereği olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, İdarenin hesap verme sorumluluğu kapsamında bütçe ve kesin hesap süreci ile kamu kaynaklarının etkin olarak bir program çerçevesinde kullanmasını sağlamak üzere, yürüteceği faaliyetler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlaması ve internet sitesinde yayımlaması gerekmektedir.

BULGU 6: Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği Hükümlerine Uyulmaması

Belediye Meclisince belirlenmesi gereken asansör periyodik kontrol ücretinin belirlenmediği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetki ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin (s) bendine göre, belediye sınırları içerisinde hizmete sunulan asansörlerin tescil ve periyodik kontrolleri belediyelerin yetkisinde bulunmaktadır.

04.05.2018 tarih ve 30411 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliği kapsamında asansör periyodik kontrol ücretleri; Türkiye Belediyeler Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile Türk Standartları Enstitüsü temsilcilerinin de yer alacağı bir komisyon tarafından belirlenerek ve konuya ilişkin düzenlemenin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Periyodik kontrol ücretinin belirlenmesi" başlıklı 10'uncu maddesinde;

“(1) Periyodik kontrol ücretinin hesaplanmasında esas alınacak olan fiyat, Komisyon kararı doğrultusunda EK-1’de belirtilen taban ve tavan fiyat aralığına göre ilgili idarenin karar organı tarafından belirlenir.

(2) Bir sonraki yıl için geçerli sayılacak olan taban ve tavan fiyatları, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca o yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranı kadar takip eden yılın Ocak ayı itibarıyla arttırılır ve Bakanlık tarafından ilan edilir.

(3) Periyodik kontrol ücreti, ilgili idare karar organı tarafından belirlenen fiyatın ilgili idare payı ile birlikte KDV hariç toplamına eşittir.”

Aynı Yönetmelik’in “Periyodik kontrol ücretinin tahsili” başlıklı 23’üncü maddesinde;

“(1) Periyodik kontrol ücreti, bina sorumlusundan KDV dahil olarak A tipi muayene kuruluşunca tahsil edilir.

(2) Tescil öncesi ilk periyodik kontrol ücreti ise asansör yaptıracısından periyodik kontrol ücretinin üç katı olacak şekilde KDV dahil olarak A tipi muayene kuruluşunca tahsil edilir.

(3) İlgili idare tarafından talep edilmesi ve protokolde belirtilmesi durumunda EK- 1’de yer alan taban ve tavan fiyat aralığında ilgili idarece belirlenen fiyatın azami %10’unu protokol yapılan ilgili idareye A tipi muayene kuruluşunca aktarılır.” denilmektedir.

Yönetmelik hükümlerinde periyodik kontrol ücretinin, ilgili idarenin karar organınca komisyon tarafından belirlenen taban ve tavan ücret aralığı dahilinde tespit edileceği, ayrıca A tipi muayene kuruluşu ile yapılacak protokolde, tahsil edilecek periyodik kontrol ücretinden ilgili idare tarafından talep edilmesi ve protokolde belirtildiği takdirde ilgili idareye azami %10 pay aktarılacağı öngörülmüştür.

Yapılan incelemede, İdarenin karar organı olan Belediye Meclisince belirlenmesi gereken asansör periyodik kontrol ücretinin belirlenmediği tespit edilmiştir.

İdare tarafından verilen cevapta; ilgili idare payının Belediye Meclisi Kararı alınmaksızın İdare tarafından A tipi muayene kuruluşu ile 15.11.2022 tarihinde imzalanan protokolde %0 olarak belirlendiği, ilgili konuda Meclis Kararı alınmadığı ve ilgili kuruluştan da herhangi bir pay taleplerinin olmadığı ifade edilmiştir. Ancak, A tipi muayene kuruluşu

tarafından belediyeye aktarılabacak olan periyodik kontrol ücretine ilişkin oranın, idarenin karar organı olan Belediye Meclisi tarafından belirlenmesi gerekmekte olup Belediye Meclisi tarafından bu amaçla alınan bir karar olmaksızın yapılan protokolle Belediye tarafından ücret belirlenmesinin mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, A tipi muayene kuruluşu tarafından belediyeye aktarılabacak olan periyodik kontrol ücretinin oranına ilişkin asansör periyodik kontrol ücretinin meclis kararıyla alınması ve taraflar arasında kararlaştırılmış ise idare payının da meclis kararıyla alınması, A tipi muayene kuruluşu ile Belediye arasında imzalanan protokolde Belediye Meclisi Kararıyla belirlenen bu oranın yer alması ve ilgili payın tahsili için gerekli olan işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında Kayıtlı Belediye Alacaklarının Tahsil Edilememesi

Belediyenin 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının 875.965,73 TL olarak 2025 yılına devrettiği ve bu hesapta kayıtlı alacaklardan, 2020 yılı dahil olmak üzere hiçbir nakden veya mahsuben yapılan tahsilat tutarının olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin 86-88 arasındaki maddeleri ile 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına ilişkin 89-91 arasındaki maddeleri uyarınca, ilgili servislerden yıl içerisinde takibat servisine devredilen gelirlerden alacaklar tutarının 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak, 121 - Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan mali yıl sonuna kadar tahsili gerekenlerden tahsil edilemeyen tutarların, mali yıl sonunda takibat servisine devredilerek bu hesaba alacak, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinde;

"Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Memuriyet kadro ve

unvanlarının muhasebe yetkilisi niteliğine etkisi yoktur.

Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur...” denilmekte,

"Kamu zararı" başlıklı 71'inci maddesinde ise idare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak hususlar arasında sayılmaktadır.

Yapılan incelemede;

-Belediye bilançosunda yer alan 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının 2020 yılından 2023 yılına kadar 155.540,19 TL olarak devrettiği,

-2023 yılında 120.01- Vergi Gelirlerinden Alacaklar Hesabına vergi alacağı olarak 170 numaralı yevmiye ile tahakkuk kaydı yapılan ve 1293 yevmiye ile takibe alınan 260.277,04 TL dahil 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabının dönem sonu borç bakiyesi olan 347.157,04 TL'nin de aktarılması ile 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının 2024 yılına devreden tutarının 502.697,23 TL olduğu,

-2024 yılında 120.01.02-Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler Alacakları Hesabına Bina, Arsa ve Arazi Vergisi alacağı olarak 4 numaralı yevmiye ile tahakkuk kayıtları yapılan ve 1333 yevmiye ile takibe alınan 349.482,42 TL dahil 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabının dönem sonu borç bakiyesi olan 373.268,50 TL'nin de aktarılması ile 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının 2025 yılına devreden tutarının 875.965,73 TL olduğu,

Görölmüştür.

Böylece Belediye tarafından 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600-Gelir Hesabı ve 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının muhasebeleştirilmesinde mevzuat hükümlerine uygun olmayan uygulamaların olduğu tespit edilmiştir.

Bu itibarla ilgili mevzuat hükümlerine göre hatalı veriler ürettikleri için 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile 600-Gelirler Hesabı ve 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı mali tablolarda gerçeği yansıtmadığı, ayrıca 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı olan 875.965,73 TL hakkında gerekli güncelleme ve hatadan arındırma çalışmalarının yapılarak takipte olan alacakların tahsil edilebilmesi için ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde muhasebeleştirilmek suretiyle düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Gelir Kalemlerinden Bazılarının Tahakkuk Tahsilat Oranının Düşük Seviyede Gerçekleşmesi

Belediyenin 2024 yılı mali tabloları ve eki belgelerin incelenmesinde; tahakkuku yapılan bazı gelir kalemlerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38'inci maddesinde; belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun “Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61'inci maddesinde, gelirlerin ve alacakların tahsili ile muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından muhasebe yetkilisi sorumlu kılınmıştır.

Aynı Kanun'un 38'inci maddesinde ise, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılması hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun hükümleri üst yöneticiye, muhasebe yetkilisine ve kamu gelirlerinin takibiyle görevli olanlara, gelirlerin takip ve tahsili konusunda sorumluluklar yüklemiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir “ihbarname” düzenlenerek tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödemenin yapılmasının isteneceği, ödeme yapılmazsa borçluya 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edileceği, düzenlenen ödeme emrinde kişiye borcunu zamanında ödemez veya mal bildiriminde bulunmazsa borcunun cebren tahsil edileceği ve mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile cezalandırılacağı, mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yaptığı takdirde ise 3 aydan 1 yıla kadar hapis ile cezalandırılacağının bildirileceği, ödeme emri üzerine hala ödeme yapılmamış ise “Haciz Varakası” düzenlenerek haciz işlemlerine başlanacağı, bununla birlikte istenen bilgileri zamanında vermeyenler için hem adli para cezası hem de hapis cezasının öngörüldüğü, bu suçların takibi için ise idarenin o

mahaldeki en büyük memuruna Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğü getirilmiştir.

Belediyenin bazı gelir kalemlerinin tahakkuk ve tahsilat oranlarını gösteren aşağıdaki tablonun incelenmesinde; gelir kalemlerinin toplam tahsilat oranları içindeki payının %35,30 olarak düşük olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Tahsilat Oranı Düşük Gelirler

Gelir Türü	Tahakkuk (*) (A)	Tahsilat (B)	Oran (B/A*100)
Bina Vergisi	455.444,18	177.325,94	38,93
Arsa Vergisi	83.780,86	12.916,52	15,42
Arazi Vergisi	895,51	395,67	44,18
TOPLAM	540.120,55	190.638,13	35,30

(*) Veriler 2024 yılına ait olup önceki yıllardan gelen devir tahakkukları yoktur.

Bu itibarla, kamu kaynağının elde edilmesinde görevli ve yetkili olanların, gelirlerin takip ve tahsili için gerekli önlemleri alarak tahsilat oranlarını artırmalarının mevzuat ve Belediye açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Kamu İhale Kurulunun Yazılı İzni Olmadan Doğrudan Temin Limitinin Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan mal alımı işlerine ilişkin harcamaların yıllık toplamının, 2024 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde;

“Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.” hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un “Pazarlık usulü” başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin yaklaşık maliyeti 2.076.108,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; “Doğrudan temin” başlıklı 22'nci

maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 622.756,00 TL'yi, diğer idarelerin 207.453,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlarını ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, gerek 21'inci maddenin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan “4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ” 'in “Genel esaslar” başlıklı 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşmayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği, üçüncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu amaçla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı, hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, ayrıntıları aşağıdaki tablodan görüleceği üzere 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için, bütçeye bu amaçla konulan ödeneğin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 9: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Alım ve Yapım İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı

Harcama Kalemleri	2024 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (TL) (A)	Toplam Ödenğin %10'u (TL) (Sınır) (B=A*%10)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL) (C)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı (%) (C/A*100)
Mal Alımları	23.674.000,00	2.367.400,00	22.260.101,55	19.892.701,55	94,03
Hizmet Alımları	15.633.000,00	1.563.300,00	9.232.682,26	7.669.382,26	59,06
Yapım İşleri	2.148.000,00	214.800,00	293.727,16	78.927,16	13,67

Sonuç olarak, Belediye tarafından 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçeye bu amaçla konulan ödenğin %10'u tutarındaki sınırı aşıp aşmadığının takip edilmesi ve söz konusu oranın aşılabacağı anlaşıldığında ise “4734 Sayılı Kanunun 62’nci Maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Talep Formu” doldurulmak suretiyle Kamu İhale Kuruluna uygun görüş alınması için başvurulması gerekmektedir.

BULGU 10: Şirket Personeli Dâhil Yıllık Toplam Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması

Belediyenin şirket personeli hariç personel giderlerinde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde belirlenen üst sınır aşılmadığı halde; İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar' da belirlenen şirket personeli de dâhil 2024 yılı toplam personel giderlerinin, belirlenen üst sınırların üzerinde olduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun “Norm kadro ve personel istihdamı” başlıklı 49'uncu maddesinin sekizinci fıkrasında;

“Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari

yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir”

Belediye personel giderleri şirket personeli hariç 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde belirlenen üst sınırı aşmamış ancak, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri için belirlenen üst sınırı aşmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesine istinaden 09.04.2018 tarih ve 11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla kabul edilen İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar 28.04.2018 tarihli 30405 sayılı Resmi Gazete' de yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda; mahalli idarelerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerinin gördürüleceği şirketlerde işçilerin işe alımı, işçilere ilişkin personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınırları, ilk defa alınacak işçilere ilişkin belirlenecek ölçütleri esas alarak yıllık sınırlamaları ve bu kapsamdaki alımlar ile harcamaları izlemeye ilişkin hususlar belirlenmiştir.

Usul ve Esaslar'ın “Personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınır” başlıklı 5'inci maddesine göre; idarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanun uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamayacak, bu oran büyükşehir belediyelerinde yüzde otuz olarak uygulanacaktır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamayacaktır.

Yapılan incelemede, Belediyenin personel giderleri şirket personeli hariç 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde belirlenen üst sınırı aşmadığı ancak, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri için belirlenen üst sınırı aştığı görülmüştür. Belediyenin; gerçekleşen 2023 yılı Bütçe Geliri 45.248.836,39 TL olup yeniden değerlendirme katsayısı olan %58,46 ile çarpımı sonucu bulunan tutarın yüzde kırkı olan (71.701.306,14 x 0,40) 28.680.522,46 TL, 2024 yılında şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderleri açısından üst sınırdır. Belediyenin şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderlerinin

bu tutarı geçmemesi gerekmektedir.

Ancak belediyenin 2024 yılında toplam personel giderleri 16.283.865,21 TL ve şirket personeli giderleri 19.211.454,16 TL olmak üzere 31.12.2024 tarihi itibarıyla toplam yıllık şirket personeli dâhil belediye personel giderleri 35.495.319,37 TL olup, 2024 yılı toplam personel giderlerinin, belirlenen üst sınırın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

31.12.2024 tarihi itibarıyla Belediyenin yıllık personel giderleri toplamının kanunda belirtilen üst sınırı aşması belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olduğundan personel giderlerine ilişkin belirlenmiş yasal sınırlara uyulması ve personel istihdamının buna uygun olarak yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>